

YIL 30 SAYI 106 2020/2

TMMOB Mimarlar Odası İzmir Şubesi'nin üç ayda bir yayınlanan Uluslararası Hakemli Dergisidir. Yerel Süreli Yayın
Mimarlar Odası İzmir Şubesi Üyeleri için ücretsiz bir yayındır.

Yayınlayan

Mimarlar Odası İzmir Şubesi adına;
Yayın Komitesi
Sahibi İlker Kahraman
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Seçkin Kutucu
Editör Çiçek Ş. Tezer Yıldız
Grafik Tasarım Güler Ertan
Konsept Tasarım Emre Çikinoğlu

Yayın Komitesi

Halil İbrahim Alpaslan
Deniz Dokgöz
İpek Ek
Can Gündüz
Hikmet Eldek Güner
İlker Özdel
Melis Varkal
(Soyadına göre alfabetik)

Tarandığı Veritabanları

DAAI - Design and Applied Arts Index

Yayın Yeri

1474 Sokak No: 9 Alsancak İzmir
Tel: (232) 463 66 25 (pbx)
Faks: (232) 463 52 12
egemim@izmimod.org.tr
www.izmimod.org.tr

Akhisar Temsilciliği: (0236) 414 86 50
Aydın Temsilciliği: (0256) 213 45 33
Dikili Temsilciliği: (0232) 671 85 02
Kuşadası Temsilciliği: (0256) 612 00 91
Manisa Temsilciliği: (0236) 232 68 07
Nazilli Temsilciliği: (0256) 312 84 83
Ödemiş Temsilciliği: (0232) 545 73 73
Salihli Temsilciliği: (0236) 715 08 23
Turgutlu Temsilciliği: (0236) 312 04 21
Uşak Temsilciliği: (0276) 212 29 57

Abone ve Reklam İletişim

Binat İletişim & Danışmanlık
Barbaros Bulvarı Dörtüzlü Çeşme Sok. No: 2
Güneş Apt. K: 6 D: 7 34353 Beşiktaş / İstanbul
Tel: (212) 259 90 79 Faks: (212) 259 16 46
info@binatdanismanlik.com
Reklam Yöneticisi: Teoman Coşkun
abonelik.binatdanismanlik.com

Baskı

12matbaa
İbrahim Karaoğlanoğlu Cad.
No:35 34418 Kağıthane, İstanbul
T. +90 212 281 25 80
info@onkincimatbaa.com
Sertifika No: 46618

• Ege Mimarlık makale seçimleri hakemler tarafından yapılmaktadır. Sadece hakemli seçim sürecinden geçen yazılar "makale" kategorisinde yer almaktadır.

KAPAK TIRTIL

FOTOĞRAF Zeren + Mehmet Yasa Photography

BAŞYAZI ...3**İNGİLİZCE ÖZET ...4****HABERLER ...6****İZ BIRAKANLAR**

Hikmet Sivri Gökmen
**İzmirli Bir Mimar:
Güngör Kaftancı ...12**

İNCELEME

Hüseyin Yanar
**"Ellerimizden Kayıp Giden Dünya" ...
Oodi'yi Yazarken... ...24**

YAPI TANITIM

İkiarttır Mimarlık
TIRTIL ...30

KOMŞU YAKA

Renzo Piano Building Workshop (RPBW)
Agora'nın Güncel Hâli ...34

MAKALE (Araştırma Makalesi)

Yaren Şekerci, Hilal Tuğba Örmecioğlu
**Yakın Tarihin Önemli Bir Endüstri Mirası
Olarak İzmir Tarihi Elektrik Fabrikası
...38**

MAKALE (Araştırma Makalesi)

Ülkü İnceköse, Neriman Yörür, Ayşegül
Altınörs Çırak
**Muğla Ovası'nda Amaç Dışı
Yapılaşmalar ve Yitirilen Gelenek ...44**

MAKALE (Araştırma Makalesi)

Özge Süzer
**Sürdürülebilir Mimarlığın Sosyo-
Kültürel Boyutu Bağlamında İzmir
Ticaret Odası Genel Merkez Binasının
Değerlendirilmesi ...50**

MAKALE (Araştırma Makalesi)

İbrahim Türkeri, Feride Önal
**Türkiye'deki Cami Proje Yarışmalarının
Kutsal Kavramı Üzerinden
Değerlendirilmesi ...56**

MAKALE (Araştırma Makalesi)

Gülnur Çevikayak, Ebru Çubukçu
**Çocukların Eğitim Alanlarına İlişkin
Duygu ve Davranış Deneyimlerinin
İncelenmesi ...62**

MÜFREDAT DIŞI

Ozan Avcı, Zeynep Aydemir, Arda
İnceoğlu, Kürşad Özdemir, Burcu Serdar
Kökner, Ahmet Sezgin, Derya Uzal
**Tasarla ve Yap Stüdyosu'nun Mimarlık
Eğitimindeki Yeri ve Önemi ...68**

ÖĞRENCİ

Aslıhan Barut, Merve Büyüknacar
**Mimarlık Aracılığıyla Keşif ve
Öğrenme: 16. Venedik Mimarlık Bienali
...74**

KÜLTÜR-SANAT

Özgür Demirci
Beyaz Perdeden Yeşil Sahaya ...76

YAYIN TANITIM ...78**KARİKATÜR**

Hilal Özcan
Karikatür ...79

EGE MİMARLIK

Bilgilendirme ...80

Değerli Meslektaşlarımız, Alışık olmadığımız, zor zamanlardan geçiyoruz. Alışık olmadığımız mesafelerden iletişim kurmaya, alışık olmadığımız bir şekilde var olmaya çalışıyoruz. Bu süreç içinde kendimizi, yaşamımızı, alışkanlıklarımızı, yapılı çevremizi sorguluyoruz. Sürekli bahsi geçen “Yeni Normal” nedir diye anlamaya çalışıyoruz. Yeni normal tam olarak bilmiyoruz. Bildiğimiz tek şey yeni normalin oluşmasında, yeni mekân yaklaşımlarının hayata geçirilmesinde her zaman olduğu gibi mesleğimize çok ihtiyaç duyulacağı. İnsanoğlunun mağaralardan çıkıp kendisine barınak yapmaya başladığı günlerden beri çok çeşitli süreçlerden geçen ve yaklaşık 12000 yaşındaki mesleğimizin günümüzdeki uygulayıcılarıdır. Mesleğimizin; insanların hayatlarına dokunduğunu, çok çeşitli ihtiyaçları içinde barındırdığını, en olmayacak zamanda en olmayacak yerde sizi tasarımcısı ile konuşturduğunu ve kimi dertlerinize sırdaş ve çözüm ortağı olduğunu biliyoruz. Sizi mekâna ait hissettirenin mesleğimiz olduğunu, yaşamın güzelliklerinin mesleğimiz vasıtası ile de fark edildiğini de biliyoruz. Farkında olmayanları gerekli bilgilendirmeler ile bu güzelliğin parçası olmaya davet ediyoruz. Aynı, TMMOB çatısı altındaki diğer meslektaşlarımızın insan hayatına farklı yerlerden dokunduğunu bildiğimiz gibi. TMMOB'nin ülkemiz için ne denli önemli bir rol üstlendiğini biliyor ve ürettiği güzellikleri paylaşıyoruz. Ancak, TMMOB'nin önemini de anlayamadığını, işlevsizleştirilmeye çalışıldığını üzüldük. Bir yandan salgın bir yandan baskılar ile uğraşırken sığınacak liman arıyoruz, bizi ait olduğumuzu düşündüğümüz düşsel diyarlara götürecek bir vasıta arıyoruz.

Okumakta olduğunuz Ege Mimarlık dergisi 106. sayısı sizleri aradığınız düşsel diyarlara ulaştıracak vasıta değerli meslektaşlarımız. Bu sayı sizi Helsinki'den Atina'ya, Venedik'ten Muğla ovasındaki yapılaşmalara götürüyor. Hem de tam istediğiniz biçimde, hem de tam istediğiniz dilde konuşarak. Bu dilde konuşmaya, hayal kurmaya ihtiyacınız olduğunu biliyoruz. Bizim de ihtiyacımız var. 45. dönem yönetim kurulu olarak sizleri dergimiz vasıtası ile ilk kez selamlıyoruz. Birlikte başarabileceğimiz hayaller için elinden geleni yapan 45. Dönem yönetim kurulumuzun heyecanını, dayanışmaya olan özlemini dergimizde de yansıtmaya çalışıyoruz. Dayanışmaya çok ihtiyacımız olduğunu bildiğimiz bu günlerde sanal ortam buluşmaları ve etkinlikleri ile sizlerle bir arada olmak için var gücümüz ile çalışıyoruz. Gücünü üyesinden alan kurumumuzun, 1991 yılından beri üyeleri için çıkardığı dergimizi de çok önemsiyor ve çitasını daha yükseğe taşımak için elimizden geleni yapacağımıza söz veriyoruz.

Dergimizin her sayıda yenilikçi yaklaşımı ile daha da ilginizi çekeceğini ve de arşivinizde başucu kaynağı olarak yerini alacağını düşünüyoruz. Bu uğurda en büyük özveri yayın kuruluna, dergimize yazıları ile katkı yapanlara ve dergimizi sahiplenen siz değerli üyelerimize düşüyor.

Dergimizin hazırlanmasında emeği geçen herkese çok teşekkür ediyoruz.

Aynı amaç uğrunda, aynı hayalleri paylaşan, aynı kardeşlik türküsünü bağıra bağıra söylemeye hazır siz değerli Ege mimarları hasretle kucaklıyor, gelecek sayıda buluşmak dileği ile sizlere iyi okumalar diliyoruz.

YÖNETİM KURULU

ŞUBE'DEN

EGE MİMARLIK'TAN

Tüm insanların ortak gündemi hâlini almış olan corona salgını günlerinde; bilgiyi paylaşmak, ortak tartışma düzlemleri yaratmak ve mesleki etkinliklerimizde dayanışmayı sağlamak adına hem yayın üretme hem de meslek odalarının faaliyetleri her zamankinden daha da önemli hâle gelmiş durumda. Çalışmalarına henüz pandemi gündemimize oturmamışken başlamış olduğumuz 106. sayımızın hazırlıklarını evlerimizden, karantina günlerimizde tamamlıyoruz. Bu küresel ve hayati durum, mekâna bakışımızı, mekanla ilişkilene ve mekânı üretim biçimlerimizi yeniden ele almamızı zorunlu kılacak gibi görünüyor. Umuyoruz ki bu sayımız da daha önceki Ege Mimarlık sayıları gibi bu tartışmalara altlık oluşturacak mimarlık ve kültür alanı literatürüne katkısını sunacaktır.

Ele aldığı konularda kendi bölgesini önceleyen, bunu yaparken hem kavramsal çalışmalara hem de bölgede güncel konulara tartışma zemini hazırlayacak küresel konulara alan açma gayesinde olan Ege Mimarlık'ın bu sayısında, farklı coğrafyalardan yapı incelemeleri ve konular da gündemimizde. Yerelde üzerine düşünülmesi elzem olan konulardan biri elbette tarihi dokunun içinde hassasiyetle ve güncel kullanım biçimlerini incelleme alan kamusal mekân üretimi. Hüseyin Yanar, bu konuda önemli bir örnek teşkil ettiğini düşündüğümüz Oodi Helsinki Merkez Kütüphanesi'ni, corona günlerinin içinden bir bakışla Ege Mimarlık için ele aldı. Dergimizin klasikleşmeye aday bölümlerinden olan İz Birakanlar'da bu sayıda Hikmet S. Gökmen hazırladığı dosyada Güngör Kaftancı ile yaptığı güncel röportaja ve değerli mimarın çalışmalarının sistemli bir sunumuna yer veriyor. 2019'un yaz aylarında Alsancak Vapur İşkelesi'nin yanında önemli bir kamusal mekân olarak yerini alan ve o günden bu yana kentlinin aktif olarak kullandığı Tırtıl'ı tasarımcısı İkiartıbir ekibi aktarıyor. “Komşu Yaka”da ise ünlü İtalyan mimarlık ofisi Renzo Piano Building Workshop'un Atina'da tasarladığı Stavros Niarchos Kültür Merkezi'ne yer veriyoruz. Makale bölümümüzde Muğla Ovası'ndaki yapılaşmaları, İzmir Elektrik Fabrikası'nı ve İzmir Ticaret Odası'nın sürdürülebilirlik bağlamında değerlendirmesini yaparak yerele odaklanan makalelerin yanında çocuk eğitim alanlarının duyu ve davranışlara etkisi ile cami tasarımlarında “kutsal” kavramını ele alan iki makale yer alıyor. Müfratdışı bölümümüzde ise MEF Üniversitesi Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi'nin “Tasarla ve Yap!” Atölyelerine yer veriyoruz. Öğrenci bölümünde öğrenciliklerinde Şubemizin Seyahat Bursu ile Venedik Bienali'ni ziyaret etme şansı yakalamış iki mimar bu deneyimlerini aktarırken İzmir'in belleğinde önemli yeri olan Yıldız Sineması'nı ele alan “Beyaz Perdeden Yeşil Sahaya” adlı video çalışmasını yönetmeni Özgür Demirci aktarıyor. Anlamli karikatürünü bizlerle paylaştığı için Hilal Özcan'a teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Yeni sayımızla sağlıklı günlerde buluşmak dileğiyle.

YAYIN KOMİTESİ

MEMORABLE FIGURES**An Architect from Izmir: Güngör Kaftancı**

Hikmet Gökmen, Assoc. Prof. Dr.; Dokuz Eylül University
Department of Architecture

PROJECTING**“The World Slipping Through Our Fingers”...
While Writing Oodi...**

Hüseyin Yanar, Dr. MSc. Arch; Tampere University, Helsinki

PROJECT**Tırtıl**

İkiArtıbir Architecture

PROJECT/NEIGHBOR SHORE**Current State of Agora: Stavros Niarchos Foundation Cultural Centre**

Renzo Piano Building Workshop (RPBW)
Translation: Çiçek Ş. Tezer Yıldız, M. Arch

ARTICLE**An Important Heritage of Recent History: Izmir Historical Power Plant**

Yaren ŞEKERCİ, Research Asst, Antalya Bilim University
Department of Interior Architecture and Environmental Design

Hilal Tuğba ÖRMECİOĞLU, Assoc. Prof. Dr.; Akdeniz University Department of Architecture

Opened in 1928, Izmir Power Plant worked not only to produce energy for the industry but also to spread of modernization through electrification. Izmir Power Plant was shut down in 1989. There hasn't been any significant work to retrieve this industrial asset for thirty years. The aim of this study is to underline the importance of Izmir Power Plant and convey the characteristics of this factory within the framework of the criteria to determine the cultural assets to be protected.

Keywords: Early Republican Period, Industrial Heritage, Izmir Power Plant, Lighting with Electricity

ARTICLE**Villa Type Constructions in Muğla Plain: The Lost Tradition in Agricultural Lands**

Ülkü İnceköse, Assoc. Prof. Dr.; Izmir Institute of Technology
Department of Architecture

Neriman Yörür, Assoc. Prof. Dr.; Dokuz Eylül University
Department of City and Regional Planning

Ayşeğül Altınörs Çırak, Assoc. Prof. Dr.; Dokuz Eylül University
Department of City and Regional Planning

In rural areas, and especially on agricultural land, the different types of buildings have been constructed for purposes other than agriculture in recent years. Within the scope of this study, the built environment of the Muğla Plain which is characterized as an absolute agricultural area, and non-purpose functions observed in the daily life, were

analyzed. The results of these analysis based on land use characteristics, number of stories, material usage, traditional-modern building relation, building-parcel relation, were explained. The aim of this article, which determines the villa-type buildings leading to the loss of tradition in agriculture as a problem; is to present what needs to be done by using the planning tools to preserve the characteristics of the traditional residential area in the Muğla Plain through the tools of urban planning.

Keywords: Muğla Plain, rural areas, agricultural lands, traditional constructs

ARTICLE**Evaluation of the Headquarters Building of Izmir Chamber of Commerce as to the Socio-Cultural Aspects of Sustainable Architecture**

Özge Süzer, Asst. Prof. Dr., Çankaya University
Department of Architecture

Sustainable buildings should be evaluated under three dimensions, namely; environmental, socio-cultural and economic aspects. However, first generation assessment systems mostly cover environmental criteria, while neglecting required socio-cultural parameters. In this context, Izmir Chamber of Commerce headquarters building is examined by focusing on the socio-cultural dimension. As the building is LEED certified, it can be identified as green, however, since it overlooks the criteria of; (i) Protection of historical and cultural values, (ii) Social equity and social integration, and (iii) Improvement of quality of life, it cannot be identified as sustainable.

Keywords: sustainable architecture; green building certificate systems; socio-cultural; quality of life; Izmir Chamber of Commerce

ARTICLE**Evaluation of Mosque Project Competitions in Turkey in Terms of Sacred Concept**

İbrahim Türkeri, Asst. Prof. Dr., Gebze Technical University
Department of Architecture

Feride Önal, Prof. Dr., İstanbul Gedik University
Department of Architecture

The basic premise of the mosque problematic in Turkey, before everything “sacred understanding” is. The mosque designs obtained through the competition and the discourses developed through these designs show that the intellectual route is

related to the concept of “sacred”. In this context, within the scope of the study; Competitions opened between 2010 and 2015 in order to obtain ideas or projects for mosque architecture were examined. The design paradigms followed by the designs ranked in the competitions were examined spatially and semantically within the framework of the concept of sacred. This discourse analysis also shows the place of the “sacred” perception in the design, either implicitly or explicitly loaded. Keywords: Sacred, Sacred Space, Mosque, Architectural Competitions

ARTICLE**Investigation of Children’s Emotional and Behavioral Experiences on Schoolgrounds**

Gülnur CEVİKAYAK, Dr., Dokuz Eylül University
Department of City and Regional Planning

Ebru ÇUBUKÇU, Prof. Dr., Dokuz Eylül University
Department of City and Regional Planning

This study examines the effects of the spatial organization of schoolgrounds, which have an important role in the physical, social, cultural and cognitive development of children. 62 students in 4 schools in 9-11 age group prepared written and drawn expressions regarding the current school area and its surroundings. Study results obtained from the activity and oral interviews pointed out that the spatial organization of the educational areas and the spatial opportunities offered determine the emotional experience, activity and behavioral contents of the children.

Keywords: Schoolgrounds, Children, Emotional-Behavioral Experience, Spatial Perception

NOT IN THE CURRICULUM**Place and Importance of the “Design and Do! Studio” within Architectural Education**

Ozan Avcı, Asst. Prof. Dr.

Zeynep Aydemir, Asst. Prof. Dr.

Arda İnceoğlu, Prof. Dr.

Burcu Serdar Köknar, Asst. Prof. Dr.

Ahmet Sezgin, Asst. Prof. Dr.

Derya Uzal, Research Asst.

(all: MEF University Department of Architecture)

STUDENT**Exploration and Learning Through Architecture: 16th Architecture Biennale**

Aslıhan Barut, Architect - Merve Büyüknacar, Architect

CULTURE - ART**From the Silver Screen to Soccer Field**

Özgür Demirci, Artist